ଓଡ଼ିଶା ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ସଂଘ, କଟକ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ

ନଭେମ୍ବର 26, 1990

[କେ. ଏନ୍. ସିଂହ ଏବଂ କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1963 — ନିୟମ 7 — ଏହାର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତା – ସରକାର ପଦୋନ୍ନତିପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବେ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କାର୍ଯ୍ୟରତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଂଘ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **32** ଅଧୀନରେ ଦାୟର ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, **1963** ର ନିୟମ 7 ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରି ପ୍ରକାଶିତ **24.2.1987** ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ପଦୋନ୍ନତି ସୁଯୋଗର ଅଭାବ ହେତୁ ଅଧିକାଂଶ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରୀ ବହୁ ବର୍ଷ ଧରି ଗୋଟିଏ ପଦବୀରେ ସ୍ଥାଣୁ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ଏବଂ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନର ବିପରୀତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଟିକୁ ଖାରଜ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଲେ:

1. ଅନୁଚ୍ଛେଦ **233 (1)** ଏବଂ **(2)** ରାଜ୍ୟର ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ପଦବୀରେ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତିର ପରିକଳ୍ପନା କରେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନିଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କରାଯାଏ ।

2. ଅନୁଚ୍ଛେଦ **309** ଅଧୀନରେ ପ୍ରଣୀତ ସାଂବିଧାନିକ ଏବଂ ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶକୁ କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ

ନାହିଁ ଯେ ଏହା ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାର ପଦୋନ୍ନତି ସୁଯୋଗକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ ।

3. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉତ୍ଥାପିତ ନିରାଶା ଏବଂ ସ୍ଥାଣୁତାର ଯୁକ୍ତି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅସତ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ଅଯୌକ୍ତିକ ଥିଲା । ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ସଦସ୍ୟମାନେ ଏହି ପ୍ରକାରର ତୁଚ୍ଛ ମାମଲାରେ ଲିପ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ସୁନାମ ଆଣିନଥାଏ ।

4. ଯଦିଓ ନିୟମ 7 ନିଯୁକ୍ତିର ଦୁଇଟି ଉତ୍ସ ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ନାହିଁ, ତଥାପି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଶାସନିକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ 25% ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ 75% କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଛନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସେବାରେ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି 75 ପ୍ରତିଶତ କୋଟାରୁ ଅଧିକ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭେଦଭାବ ସମ୍ପର୍କିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଆଧାରହୀନ ଅଟେ ।

5. ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀକୁ ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ପରିପୂରକ କରାଯାଇପାରିବ । ବିଧିବଦ୍ଧ ପ୍ରାବଧାନର ଅଭାବରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରଶାସନିକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଦୁଇଟି ଉତ୍ସ ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ । ତେବେ, ନିୟମାବଳୀରେ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ଏବଂ ଉଚିତ ହେବ । ନିୟମାବଳୀରେ ଦୁଇଟି ନିଯୁକ୍ତି ଉତ୍ସ ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ବିଧିବଦ୍ଧ ପ୍ରାବଧାନର ଅଭାବ ଅନିଶ୍ଚିତତା ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯାହା ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାର ରୂପ ନେଇଥାଏ । ତେଣୁ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ନିୟମାବଳୀର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ ।

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା: ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 485/1987 ।

(ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅଧୀନରେ) ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପି. ଚିଦାମ୍ବରମ୍, ପି.ଏନ୍. ମିଶ୍ର ଏବଂ ପି.କେ. ଜେନା ।

ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏନ୍. ଏସ୍. ହେଗଡ଼େ, ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଏବଂ ରାଜ କୁମାର ମେହେତା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିଂହଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ସଂଘ, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1963 ର ନିୟମ 7 ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରି ପ୍ରକାଶିତ 24.2.1987 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅଧୀନରେ ଏହି ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀ-ସଂଘ, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ, ଅଭିଯୋଗ ଉତ୍ଥାପନ କରିଛି ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଆସିଛି ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ସୁଯୋଗର ଅଭାବ ହେତୁ ଅଧିକାଂଶ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରୀ ବହୁ ବର୍ଷ ଧରି ଗୋଟିଏ ପଦବୀରେ ସ୍ଥାଣୁ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାକୁ ପଦୋନ୍ନତିର ସୁଯୋଗ ରହିଛି, କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1963 (ଏହା ପରେ 'ନିୟମାବଳୀ' ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ଏହା ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ସୁଯୋଗକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ଯାହା ଫଳରେ ସ୍ଥାଣୁତା ଏବଂ ନିରାଶା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ସେମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ସେମାନେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ 24.2.1987 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀ ନିୟମ 7 ର ବୈଧତାକୁ ମଧ୍ୟ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯାହା କେଉଁ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ପଦବୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବ ଏବଂ କେଉଁ ପଦବୀ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବ ତାହାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ନିୟମ 7 ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, 16 ଏବଂ 233 (2) ର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଭୟ ଏହି ଆବେଦନକୁ ବିରୋଧ କରି ପ୍ରତି-ଶପଥପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିଲା ପରେ, ଆମେ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ସାରବତ୍ତା ପାଉନାହୁଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଯେ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ତାହା ସାରବତ୍ତାହୀନ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 233 ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଖଣ୍ଡ (1) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ଯେ କୌଣସି ରାଜ୍ୟରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ଧାରାର ଖଣ୍ଡ (2) ସଂଘ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସେବାରେ ପୂର୍ବରୁ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ସର୍ତ୍ତ ଥାଏ ଯେ, ସେ ଅନ୍ତତଃ ସାତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅଧିବକ୍ତା କିମ୍ବା ଓକିଲ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବେ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 233 ର ଏହି ଦୁଇଟି ଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟର ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ପଦବୀରେ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତିର ପରିକଳ୍ପନା କରେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନିଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 233 ସହିତ ପଠିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ଅଧୀନରେ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1963 ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି । ନିୟମ 5 ଦୁଇଟି ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ଯଥା, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାରୁ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା । ନିୟମ 7 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ କୌଣସି ଖାଲି ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ଯେ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବ ନା ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବ । ନିୟମ 8 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଆଇନଜୀବୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କରାଯିବ । ନିୟମ 9 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ବି ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ ଖାଲି ପଦବୀ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଏ, ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ତାହା ପୂରଣ କରିବେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ

309 ଅଧୀନରେ ପ୍ରଣୀତ ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀ ଆଇନଜୀବୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶକୁ କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା, କିଛି ପରିମାଣରେ, ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାର ପଦୋନ୍ନତି ସୁଯୋଗକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟରୁ, ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉତ୍ଥାପିତ ନିରାଶା ଏବଂ ସ୍ଥାଣୁତାର ଯୁକ୍ତି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅସତ୍ୟ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦାଖଲ ପ୍ରତି-ଶପଥପତ୍ରରେ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତିପ୍ରାପ୍ତଙ୍କ ବିବରଣୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଛି ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ 1961 ରୁ 1987 ମଧ୍ୟରେ ଆଇନଜୀବୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 12 ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା 100 ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାର ସଦସ୍ୟମାନେ କେବଳ ସେହି ଅଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ଅଛନ୍ତି ଯାହାର ସଂଖ୍ୟା 10 ଅଟେ, ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 25 ପ୍ରତିଶତ କୋଟା ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବାକୁ ଥିବା ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟା ଗଣନା କରିବାରେ ସେହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହିପରି ଭାବରେ, ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାର ସଦସ୍ୟମାନେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ ମୂଳ ପଦବୀଗୁଡ଼ିକର 75 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ପଦବୀରେ ରହିଆସିଛନ୍ତି, ଯାହା ପାଇଁ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କୋଟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୌଣସି ଯୌକ୍ତିକତା ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ଏହି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଆମକୁ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚାଏ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଅଯୌକ୍ତିକ । ଆମ ମତରେ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର ସଦସ୍ୟମାନେ ଏହି ପ୍ରକାରର ତୁଚ୍ଛ ମାମଲାରେ ଲିପ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ସୁନାମ ଆଣିନଥାଏ ।

ନିୟମ 7 ର ବୈଧତା ପ୍ରତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଆମେ ସେହି ଯୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ସାରବତ୍ତା ପାଉନାହୁଁ । ନିୟମ 7 ନିମ୍ନମତେ ଅଛି:

> "ନିୟମ 7- ଯେତେବେଳେ ସେବାର ବରିଷ୍ଠ ଶାଖାରେ କୌଣସି ଖାଲି ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ଯେ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରାଯିବ ନା ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରାଯିବ ।"

ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ନିୟମ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କେଉଁ ଖାଲି ପଦବୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏବଂ କେଉଁ ଖାଲି ପଦବୀ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବ ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ, କିନ୍ତୁ ନିୟମଟି ଦୁଇଟି ଉତ୍ସରୁ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କେଉଁ ଖାଲି ପଦବୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପୂରଣ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ କେଉଁ ଖାଲି ପଦବୀ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବା ଉଚିତ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା ଦିଗଦର୍ଶନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ନିୟମ 7 ମନମୁଖୀ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 ର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ । ନିଃସନ୍ଦେହରେ ନିୟମ 7 ନିଯୁକ୍ତିର ଦୁଇଟି ଉତ୍ସ ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଶାସନିକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ 25% ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ 75% କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଛନ୍ତି । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତିପ୍ରାପ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଯଥାକ୍ରମେ 25 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 75 ପ୍ରତିଶତ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ପ୍ରଚଳିତ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ପଦୋନ୍ନତିପ୍ରାପ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 75 ପ୍ରତିଶତ କୋଟା ବଜାୟ ରହିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବରେ, ସେବାରେ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି 75 ପ୍ରତିଶତ କୋଟାରୁ ଅଧିକ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟିକ ସେବାର କନିଷ୍ଠ ଶାଖାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭେଦଭାବ ସମ୍ପର୍କିତ ଅଭିଯୋଗ ଆଧାରହୀନ ଅଟେ।

ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀକୁ ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ପରିପୂରକ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ପ୍ରଶାସନିକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଦୁଇଟି ଉତ୍ସ ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଅଟନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ନିୟମାବଳୀରେ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ଏବଂ ଉଚିତ ହେବ । ନିୟମାବଳୀରେ ଦୁଇଟି ନିଯୁକ୍ତି ଉତ୍ସ ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ବିଧିବଦ୍ଧ ପ୍ରାବଧାନର ଅଭାବ ଅନିଶ୍ଚିତତା ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯାହା ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାର ରୂପ ନେଇଥାଏ । ତେଣୁ ଆମ ମତରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ନିୟମାବଳୀର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ ।

ଯଦି ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀ ନିଯୁକ୍ତିର ଦୁଇଟି ଉତ୍ସ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ, ଏହା ସେହି କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥାକୁ ଦୂର କରିବ ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ

ଥର ଖାଲି ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସମୟରେ ଦୁଇଟି ଉତ୍ସ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଥିରୁ ତାହା ପୂରଣ ହେବା ଉଚିତ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ତେଣୁ, ନିୟମାବଳୀରେ କୋଟା ପାଇଁ ପ୍ରାବଧାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ, ଆମେ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ସାରବତ୍ତା ପାଉନାହୁଁ, ଏହାକୁ ତଦନୁସାରେ ଖାରଜ କରାଗଲା, କିନ୍ତୁ ମକଦ୍ଦମା ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦିଆଗଲା ନାହିଁ ।

ଭି.ପି.ଆର୍.   ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେଲା।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର,
ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।